

vendigheden af, at man gennem en debat fik klarhed over, hvorvidt de enkelte nordiske lande er villige til at pålægge sig begrænsninger i den nationale udbygning på den højere undervisnings og forskningens område. Som fhv. undervisningsminister K. B. Andersen udtrykte det under debatten: „Det er i de hjemlige, nationale dispositioner, det skal vise sig, om vi mener noget med det nordiske samarbejde. Det er vældig let og forholdsvis billigt at træffe beslutninger her, men vil vi begrænse os tilsvarende i de nationale dispositioner, således som det undertiden vil være nødvendigt?“ Undervisningsminister Helge Larsen svarede hertil, at „man i de enkelte lande ikke (må) være bange for at måtte foretage begrænsninger i nationale dispositioner for at kunne skabe den bedst mulige forskning via de nordiske forskningsorganer.“

Debatten kom dog ved denne lejlighed ikke nærmere ind på dette problem om den nationale vilje til at give afkald.

K. B. Andersen udtalte i øvrigt, at når der blev tilvejebragt et fast samarbejde mellem forskningsrådene, burde Nordisk Råd blive mere tilbageholdende med enkeltforslag om oprettelse af så et, så et andet organ eller institut. Forskningsrådene kunne ikke koordinere og prioritere på rette måde, hvis der gennem rådet fremkom forslag, som mere eller mindre var tilfældighedens præg.

Den norske kirke- og undervisningsminister Kjell Bondevik var enig med K. B. Andersen i dette standpunkt. Han fandt det „mykje om å gjere at ein får lagt fram ein prioriteringsplan. . . . Å ta dette meir eller mindre på slump, fører aldrig fram. . . . Eg meiner difor at forskinga her i Norden ikkje må spreiaast altfor mykje, men at ein må ta fatt på nokre store hovudoppgåver og satse der . . . Det er dette som no vert den store oppgåva for dei nordiske landa, å velje ut dei forskingsområde som ein skal prioritere i den noveranda situasjon.“

Kulturudvalgets talsmand i sagen, Håkon Johnsen fra det norske Arbeiderparti, tog til genmæle mod K. B. Andersens kritik ved at henvise til, at det var de mange rekommandationer om forskningsopgaver, som rådet havde vedtaget, der havde virket

som et konstant pres på regeringerne og „til slutt ført fram til de prinsipper, som i dag hylles både av forhenværende og nåværende statsråder.“

Fra norsk side gav landbrugsminister Bjarne Lyngstad en oversigt over det omfattende nordiske forskningssamarbejde, som foregår mellem jordbrugsforskerne, veterinærerne og skovbrugsforskerne. Han understregede betydningen af, at de eksisterende samarbejdsorganer fik større bevillinger til deres rådighed. Ligesom K. B. Andersen advarede han rådet mod at tage specialopgaver op, der kan komme på tværs af det igangværende arbejde.

4. *Et nordisk ibero-amerikansk institut.*

(A 163).

Med henvisning til, at der i Uppsala findes et Afrika-institut og i København et Asien-institut, havde to finske medlemmer foreslået, at regeringerne skulle undersøge forudsætningerne for at oprette et nordisk institut for ibero-amerikansk forskning. Som motivering anførtes såvel hjælpearbejdet over Sydamerika som de voksende handelsforbindelser med de latinske-amerikanske lande. Udvalget anbefalede, at forslaget nød fremme, og rådet vedtog det som rekommandation nr. 28.

5. *Samarbejde inden for den parasitologiske forskning og undervisning (A 167).*

Efter tilskyndelse af en kreds af nordiske forskere rejste bl. a. Poul Hartling forslag om, at der burde indrettes et nordisk kollegium for parasitologi for at muliggøre et effektivere samarbejde på den parasitologiske forsknings og undervisnings område. Forslagsstillerne pegede på de betydelige økonomiske tab, som voldes af parasit-sygdomme hos dyr og mennesker. På baggrund af de øgede personlige forbindelser mellem Norden og de tropiske og subtropiske egne får tropemedicinen også en voksende betydning for de nordiske lande. Udvalget anbefalede forslaget, og rådet godkendte det som rekommandation nr. 29. K. B. Andersen undlod at stemme.

6. *Et nordisk vulkanologisk institut på Island (A 175).*

Med henvisning til, at Island er et af verdens interessanteste vulkanområder og